

Balatonszemes Község Polgármestere

8636 Balatonszemes, Bajcsy-Zs. u. 23.

Tel: 84 / 560 – 900

E-mail: onkormanyzat@balatonszemes.hu

Hivatali kapu neve: BSZEMES

KRID: 532979998

ELŐTERJESZTÉS

Készült: Balatonszemes Községi Önkormányzat Képviselő-testületének **2025. április 16-án** tartandó **rendkívüli nyilvános** ülésére

Tárgy: Előterjesztés Balatonszemes Községi Önkormányzat 2024-2029. évi gazdasági programjáról

Előterjesztő: Iváncsics Zsolt polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján:

„116. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv – a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el...”

A Képviselő-testület 163/2024. (X.02.) Képviselő-testületi határozatával megbízta a polgármestert az önkormányzat gazdasági programjának előkészítésével és előterjesztésével (melléklet).

Kérem, hogy a Képviselő-testület döntsön a program elfogadásáról.

Balatonszemes Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2025. (...) Képviselő-testületi határozata

Balatonszemes Községi Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a Balatonszemes Községi Önkormányzat 2024-2029. évi időszakra szóló gazdasági programját a határozat mellékletét képező tartalommal.

Felelős: Iváncsics Zsolt polgármester

Határidő: folyamatos

Balatonszemes, 2025. április 14.

Iváncsics Zsolt
polgármester

Jóváhagyta: Dr. Glöckler Ferenc
jegyző

BALATONSZEMES KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

2024-2029. ÉVI GAZDASÁGI PROGRAMJA.

I. Bevezető

Reális tervezéshez mindenekelőtt a lehetőségek számbavétele és helyzetünk elemzése szükséges. A konkrét adatokra támaszkodva az alábbi információ elengedhetetlen:

Balatonszemes Magyarország Dél-dunántúli régiójában Somogy vármegyéhez a Siófoki Járás Balatonföldvár kistérségéhez tartozik. A Dunántúl, illetve a Balaton déli partjának közepén terül el, a közigazgatási besorolása: község. A település szomszédos települései: K-i irányba Balatonőszöd, Ny-i irányban: Balatonlelle, Déli irányban a fenti két településen túl Teleki és Nagycsepely községek.

Jelentősebb városoktól való távolsága: 140 km Budapest; 120 km Pécs; 53 km Kaposvár és 70 km Székesfehérvár; 30 km Siófok, 18 km Fonyód, 10 km-en belüli városok: Balatonlelle, Balatonboglár, Balatonföldvár.

Balatonszemes kiépített infrastruktúrával, belső úthálózattal és alapfeladatokat ellátó intézményrendszerrel rendelkezik. Turisztikailag országosan kiemelt települések egyike.

Egészségügyi, oktatási és egyéb szakellátás, valamint több adminisztratív és közigazgatási (pl. Földhivatal) szempontból Siófok körzetéhez tartozik. Belterülete 402 ha 4668 a külterület 3128 ha 8947 m², zártkert 70 ha 9794 m² (Mind: 3602 ha 8909 m²)

A legutolsó: 2025. január 1-i időpontban a KSH *adatai* alapján az állandó lakosok száma **1801 fő**, azoknak a száma, akik úgy nyilatkoztak, hogy elsődleges otthonuknak tekintik Balatonszemest **1689 fő**.

A KSH 2022 évi népszámlálási adatok feldolgozása során. Néhány kiragadott példa:

- Vallás szerint az 1618 főből 36,3 % katolikus, 6 % fő református, 1,7 % evangélikus, más felekezethez tartozónak 8,3 %, más vallási közösséghez, felekezethez tartozók 0,3%, akik felekezethez nem tartozóknak vallotta magát 8,3 %, (válaszadás nem volt kötelező, így 39,1 % nem nyilatkozott)
- a lakosság 84,7%-a vallotta magát magyar nemzetiségnek, egyéb nem hazai nemzetiség (pl: bolgár, német, cigány, szlovák, stb.) 0,6 %, nem válaszolt 14,7%.

- Az eszmei időpontban 785 az önálló háztartás, ami azt jelenti, hogy az átlag 2,3 fő az egy-egy háztartásban élők száma. 970 db. lakás került összeírásra, melyből lakott 706, üresen állt 264 db. A település üdülő egységeinek száma nem került összeírásra, ezért főleg adótárgyak szempontjából lehet azt megbecsülni: üdülő,- szállásépület 1100-1110, egyéb épület 300, kereskedelmi egységeinek száma 110. db volt.

A 2019-2024-es önkormányzati ciklusban több változás is történt főleg az utóbbi összetételben. Jellemzően elindult egy fokozott építkezés főleg a Balaton közeli telkeken. E mellett szerkezeti változás is történt és az üdülőterületen a társasházak és társas üdülők, a meglévő szálláshelyeken pedig egy korszerűsítési, felújítási folyamatok zajlott, amely döntően a 2019-2024 években teljeshetett ki, de még további fejlesztések prognosztizálhatóak a 2024-2029-es ciklusra. A kempingek megszűnésével és a meglévő üdülők átépítésével főleg idegenforgalmi adó tekintetében bevételkiesés volt tapasztalható, amelyet az építményadó és a költségvetéshez adott állami fejkvóta tud korrigálni.

II. Általános célkitűzések, vezetői programok

1. A helyi gazdaság diverzifikációja és munkahelyteremtés

Balatonszemes jelenlegi gazdasági szerkezete döntően a turizmusra épül, amely bár fontos húzóágazat, de erősen szezonális és külső tényezőkre érzékeny. Ez jövedelmi ingadozást és foglalkoztatási bizonytalanságot jelent, különösen a fiatal, helyben maradni kívánó munkavállalók számára.

A település vezetése ezért 2025-től célul tűzi ki egy ipari, inkubációs vagy vállalkozói park kialakítását, amely a település keleti vagy déli peremterületein, logisztikailag jól megközelíthető helyszínen valósulhat meg. Az ipari parkban elsősorban helyi kis- és középvállalkozások kaphatnának lehetőséget, amelyek nemcsak munkahelyeket teremtenének, hanem növelnék a település iparüzési adóalapját is, ezáltal stabilabbá téve az önkormányzat bevételi szerkezetét. E fejlesztés ütemezetten, pályázati és magántőke bevonásával valósulna meg.

Ezzel párhuzamosan a mezőgazdaság területén is megújulásra van szükség. A zártkerti övezetek hasznosítása ma alacsony fokú, pedig ezek komoly potenciált rejtnek például közösségi kertek, ökológiai gazdálkodás vagy helyi termelői programok formájában. E

fejlesztések nemcsak a helyi élelmiszer-önrendelkezést növelik, hanem hozzájárulnak a fenntarthatósághoz és a lakossági közösségépítéshez is.

2. A turizmus fenntartható és célzott fejlesztése

Balatonszemes turisztikai adottságai – a strand, történelmi és kulturális örökség, valamint a természeti környezet – kiemelkedőek. Ennek ellenére a turizmus gazdasági hatásfoka jelenleg nem kielégítő: az üdülőforgalom jellemzően rövid idejű, koncentráltan nyári hónapokra esik, és a helyi szolgáltatások jelentős része nem részesedik érdemben az ebből származó bevételekből.

A jövőben ezért a hangsúly a **tematikus és eseményalapú turizmus** irányába tolódik el. A már meglévő SzemesFeszt rendezvénysorozat bővítésén túl az önkormányzat támogatni kívánja kisebb, célzott tematikájú események – például gasztronómiai hétvégék, helyi hagyományőrző napok rendszeres megszervezését. Ezek hozzájárulnak a vendégforgalom időbeli széthúzásához, a vendégéjszakák növeléséhez és a helyi szolgáltatások (szálláshelyek, éttermek, kézművesek) jövedelmezőségéhez.

A turisztikai nyilvántartás digitalizálása az üdülőegységek átlátható regisztrációja és az online bejelentkezési rendszer bevezetése lehetővé teszi, hogy az **idegenforgalmi adó beszedése igazságosabb, méltányosabb és ellenőrizhetőbb módon** történjen. Ez növeli a bevételeket, miközben tehermentesíti a jogkövető szolgáltatókat.

3. Humán erőforrás megtartása és fejlesztése

Az elvándorlás, különösen a fiatal felnőttek körében, a kisebb települések egyik legsúlyosabb kihívása. Balatonszemesen is érzékelhető, hogy a lakhatás nehézségei, a korlátozott munkahelyi lehetőségek és a szűk szolgáltatási háttér miatt sok fiatal dönt a távozás mellett.

Erre válaszul az önkormányzat elindítja a **„Fészekrakó Programot”**, amelynek keretében az önkormányzati tulajdonú, közművesíthető területek felparcellázásra kerülnek. Ezeket kedvezményes áron kínálja fel fiatal családok számára, előnyben részesítve a helyieket, illetve a Balatonszemeshez kötődő beköltözni vágyókat. A cél, hogy 2025 és 2030 között legalább 25 új család számára teremtsen otthonteremtési lehetőséget a település.

Ezzel párhuzamosan az **egészségügyi ellátás javítása** is kulcskérdés. A mobil vérvételi pont kialakítása és az ügyeleti rendszer fejlesztése, továbbá a háziorvosok és praxisok támogatása (pl. lakhatási kedvezmények) hozzájárulhat a szolgáltatások elérhetőségének növeléséhez, a lakosság egészségi állapotának javításához és a település általános életminőségének emeléséhez.

4. Fenntarthatóság és klímareziliencia

Az éghajlatváltozás okozta kihívások – például a hirtelen lezúduló csapadék, a hőségriadók vagy az aszály – Balatonszemest sem kímélik. A klímatudatos önkormányzati működés ezért már nem választható opció, hanem elengedhetetlen kötelesség.

Első lépésként a **csapadékvíz-elvezető rendszer korszerűsítését** szükséges megvalósítani, különösen az újonnan beépült lakóövezetekben, ahol a meglévő hálózat nem bírja el a terhelést. Ezzel párhuzamosan a zöldinfrastruktúra fejlesztése – fasorok megújítása, új zöldfelületek létrehozása, fásítás – nemcsak esztétikai, hanem klímavédelmi szempontból is jelentős.

A **megújuló energiaforrások** használatát az önkormányzat saját intézményeiben is erősíteni kívánja, például napelemek, hőszivattyúk telepítésével, de pályázati úton a lakosság számára is ösztönözhető ezek bevezetése.

Az épített környezet védelme érdekében a következő időszakban **szigorított településképi előírások** kerülnek bevezetésre. Ezek célja, hogy a Balaton-parti beépítések ne rontsák a tájképi értékeket, és ne váljanak visszafordíthatatlan urbanizációs példává. A helyi értékvédelem megerősítése és a szabályozási környezet stabilitása megakadályozza a nyomás alatt álló ingatlanpiaci spekulációt.

5. Közösségi részvétel és átláthatóság

A demokratikus működés egyik legfontosabb alappillére a nyitottság és az elszámoltathatóság. Ennek érdekében az önkormányzat rendszeres **lakossági fórumokat** szervez, ahol a helyi problémák megvitatása, közös gondolkodás és partnerség valósulhat meg a választópolgárok és döntéshozók között. (Új Szemesi Miújság újraindítása)

Ezzel összhangban kerül bevezetésre a **körzetesített képviselői működés**: minden egyes képviselő egy konkrét településrészt képvisel és ott közvetlen kapcsolatot tart a lakossággal. Ez

elősegíti, hogy a helyi igények és problémák gyorsan és hitelesen jussanak el a testületi döntéshozatalig. Ez a működési forma különösen fontos a lakossági bizalom erősítése és a közösségi kontroll szempontjából.

A transzparencia növelése érdekében az önkormányzati döntések előkészítése és végrehajtása is nyomon követhető lesz: az online felületeken közérthető formában tesszük közzé a határozatokat, pályázati lehetőségeket és beszámolókat, így minden állampolgár hiteles információhoz juthat.

6. A sportélet fejlesztése – egészség, közösség és turizmus erősítése

Balatonszemes természeti adottságai ideális háttérrel biztosítanak az aktív életmódhoz és a szabadidősport fejlesztéséhez. A település közelében futó kerékpárutak, zöldterületek, valamint a Balaton-part lehetővé teszik a természetben végezhető sportolást. A sportfejlesztések nemcsak az egészségmegőrzés szempontjából előnyösek, hanem komoly gazdasági és turisztikai potenciált is hordoznak.

Az önkormányzat törekszik arra, hogy az Extreme Man Kft.-vel való partnerség keretében helyi rendezvényeket, futóversenyeket, családi sportnapokat szervezzen. A település számára hosszú távú cél, hogy az Extreme Man vagy hasonló rangos sportesemények rendszeres állomásává váljon.

A helyi lakosság egészséges életmódját is támogatná a település szabadtéri sporteszközök (fitneszparkok, foci- és kézilabdapályák, futópályák) kialakításával. Kiemelt figyelmet kapna a gyermekek és idősek mozgáslehetőségeinek bővítése is.

7. Közbiztonság, közrend és köztisztaság

A település biztonságos és rendezett környezetének fenntartása a lakossági életminőség egyik kulcstényezője. A nyári időszakban megnövekedő forgalom és vendégszám miatt fokozott figyelmet kell fordítani a közbiztonsági jelenlétre.

Az önkormányzat megszervezi a közterület-felügyelet és a polgárőrség működését, megerősítve a megelőző jellegű, látható jelenlétet. Vizsgálat alá vonja a közösségi rendészeti modell bevezethetőségét is, mely partneri alapon, a lakossággal szoros együttműködésben működne.

A parkolásellenőrzés hatékonyabbá tétele, valamint a közterek tisztaságának fenntartása kiemelt feladat, melynek célja egy biztonságos, esztétikus és működő közösségi terek kialakítása.

8. Oktatás és gyermekellátás modernizálása

Az önkormányzat fontosnak tartja a fiatal családok letelepedését segítő szolgáltatások fejlesztését. Az állami fenntartásban működő általános iskola önkormányzati tulajdonú épületben működik, melynek felújítása, kerítéseinek és udvarának rendbetétele kiemelt cél.

9. Nyaralótulajdonosok integrálása és képviselete

Balatonszemes lakosságszámához képest jelentős az üdültulajdonosok jelenléte, akik gazdaságilag is aktív résztvevői a település életének. Ezért fontos, hogy az ő véleményüket is figyelembe vegye a döntéshozatal.

Javasolt a Balatonszemesi Fürdőegyesülettől tanácskozási joggal rendelkező delegált személy kijelölése, aki rendszeres kapcsolatot tart a képviselő-testülettel. Ez növeli az átláthatóságot, erősíti a partnerséget és csökkenti a településen belüli megosztottságot. (2010 előtt volt egy állandó tag a Fürdőegyesülettől, aki a Pénzügyi Bizottság külsős tagja volt, tanácskozási joggal)

10. Átlátható és elszámolható önkormányzati működés

A bizalom és a demokratikus működés alapja az önkormányzat transzparens működése. A döntések előkészítésének, meghozatalának és végrehajtásának átlátható kommunikációja elengedhetetlen.

A költségvetési adatok és határozatok digitális elérhetősége, a döntéselőkészítő anyagok nyilvánossága, valamint az online konzultációs lehetőségek megteremtése fokozzák a lakosság beleszólási lehetőségét, és segítik a tájékozottságot.

11. Településrendezés és HÉSZ módosítása

A helyi építési szabályzat (HÉSZ) módosítása során az infrastruktúra teherbírása, a közműkapacitások és a környezetvédelem figyelembevétele kulcsfontosságú. Az új beépítések, utcanyitások csak ott valósulhatnak meg, ahol biztosított a megfelelő ellátás.

A szabályozási változások csak lakossági és szakmai egyeztetés után fogadhatók el. A cél egy olyan épített környezet fenntartása, amely illeszkedik Balatonszemes arculatához és hosszútávú fenntarthatóságot biztosít.

12. Önkormányzati tulajdon védelme

Az önkormányzati vagyon közösségi érték. A tulajdonban tartás, illetve a tudatos vagyonhasznosítás nemcsak pénzügyi, hanem társadalmi érdek is. Az ingatlanvagyon hasznosításánál a bérbeadás, közösségi célú felhasználás előnyt élvez az értékesítéssel szemben.

A vagyonkataszter és értéktár rendszeres frissítése biztosítja az átlátható vagyongazdálkodást, és segíti a stratégiai döntéshozatalt.

13. Szociális háló és gondoskodás megerősítése

A helyi szociális védelem erősítése, főként az idősek és a rászorulóknak támogatása kiemelt önkormányzati cél. A SZEMES HELP program keretében egy telefonos és online elérhetőségű segítő szolgálat jönne létre.

A civil és karitatív szervezetekkel való összefogás lehetővé teszi olyan kezdeményezések működtetését, mint a "Jótevény Ételhordó". A rendszer digitálisan elérhető, de emberközpontú formában működik.

14. Lakossági és szakmai fórumok rendszere

A közösségi döntéshozatal megalapozása érdekében rendszeres lakossági fórumokat kell tartani, ahol a fejlesztési terveket még a döntéshozatal előtt megismerhetik az érintettek.

Kötelező önkormányzati feladatok

A 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bek. kiemelten tartalmazza, melyek azok a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok, amelyeket elsődlegesen el kell látni. A feladataink a törvényben rögzített sorrendben:

1. Településfejlesztés, településrendezés; Balatonszemes településfejlesztési és településrendezési folyamatai az előző önkormányzati ciklusban strukturált módon elindultak, és jelenleg is több fontos projekt végrehajtása zajlik.

A képviselő-testület a főépítésszel együttműködve egy olyan rugalmasabb, de mégis szabályozott városrendezési szemléletet kíván érvényesíteni, amely figyelembe veszi a lakosság aktuális igényeit, valamint az önkormányzat és a település hosszú távú érdekeit.

Különös figyelmet fordítunk a településközpont arculatának rendezettebbé tételére, különösen a Malom környezetére, a Postamúzeum előtti tér újragondolására, valamint a Toldi és Bajcsy-Zsilinszky utcák csomópontjának átalakítására. Ezek a célterületek a közösségi terek minőségi javítását, valamint a közlekedési biztonság növelését szolgálják.

A telekalakítási lehetőségek vizsgálata is megkezdődött, különösen a Dózsa György út keleti oldalán, ahol megfelelő tulajdonosi együttműködés mellett lehetőség nyílhat új utcanyitásokra is – akár több szakaszban. Az ehhez szükséges felmérések, egyeztetések és előkészítő munkák folyamatban vannak, és a település hosszú távú, fenntartható növekedését szolgálják.

Célunk a fejlődés, amely összhangban van a folyamatosan változó lakossági és gazdasági feltételrendszerrel. A tervezési és szabályozási tevékenységeket úgy kívánjuk végrehajtani, hogy azok átlátható, jogszerű és társadalmilag elfogadott keretek között történjenek, és ne okozzanak jelentős érdeksérelmet egyetlen társadalmi réteg számára sem.

2. Településüzemeltetés:

Temetőfenntartás és fejlesztés

Balatonszemes temetőjének fejlesztése az elmúlt önkormányzati ciklusban hangsúlyos területként szerepelt a településüzemeltetési feladatok között. Bár a felelős temetőgondnok

foglalkoztatása – az eredeti tervek ellenére – nem valósult meg, az önkormányzat több fontos beruházást hajtott végre a temető területén. Új urnafalakat helyeztünk el, amivel bővítettük a temetkezési lehetőségeket, és kielégítettük a növekvő helyi igényeket. Emellett elkészültek a temető korszerű megvilágítására vonatkozó részletes tervek is, melyek megvalósítása pályázati forrás bevonásával tervezett. A temető kerítésének felújítása szintén prioritást élvez a közeljövőben, mivel ez egyaránt szolgálja a kegyeleti méltóság megőrzését és a környezet rendezettségét.

Közvilágítás korszerűsítése

A közvilágítás folyamatos biztosítása alapvető közszolgáltatás. Az energiatakarékos LED-rendszer alkalmazása során tapasztaltuk, hogy bizonyos területeken a fényerősség nem megfelelő. Ezért szükséges a világítótestek teljes körű gyakorlati felülvizsgálata. Célunk, hogy minden utca és közterület megfelelő megvilágítást kapjon, különösen a közbiztonság szempontjából kritikus pontokon. A meghibásodott lámpák azonnali javítása továbbra is kiemelt feladat. A jövőbeni telekalakítások során az önkormányzat gondoskodik arról, hogy az újonnan kialakuló lakóterületek közvilágítása a közművesítés ütemében, megfelelő anyagi fedezettel párhuzamosan valósuljon meg.

Kéményseprés és fűtésbiztonság

A kéményseprő-ipari szolgáltatás megszervezése a lakosság részéről elsősorban információszolgáltatást igényel, amelyet a honlapon, illetve az ügyfélszolgálaton keresztül biztosítunk. A középületek esetében azonban folyamatosan figyelemmel kísérjük a fűtésrendszerek és kémények műszaki állapotát, hogy az energetikai hatékonyság mellett a biztonság is garantált legyen.

Helyi közutak és tartozékaik fejlesztése

A közutak állapotának javítása az elmúlt ciklus egyik legsikeresebb területe volt. Megvalósult a vasúti átjáró korszerűsítése, valamint a Tűzoltó utca, Németh Pál utca és a Táncsics utca belterületi szakaszának aszfaltozása, vagy a Bánk Bán utca felújítása. Jelenleg is több útfelújítási pályázatunk van beadva: a Semmelweis utca felújításának folytatása, a Táncsics utca külterületi szakaszának burkolása, valamint a 2529 hrsz. és 016 hrsz. külterületi utak kiépítése. Ezek célja nemcsak a lakóterületek komfortjának növelése, hanem a mezőgazdasági területek könnyebb megközelíthetősége is.

Az Ady Endre utcában a jelentős építkezések miatt megrongálódott útfelületek helyreállítását a beruházókkal való egyeztetés során közösen kívánjuk megoldani, figyelemmel arra, hogy az építkezések okozta károk helyreállítása ne az önkormányzatot terhelje.

Az utak állagmegóvása érdekében a kisebb hibák esetén gyors, szakszerű beavatkozásra van szükség, hogy elkerüljük a későbbi költséges újjáépítést.

Forgalombiztonság és közlekedési infrastruktúra

A település közlekedésbiztonságát célzott intézkedésekkel kívánjuk javítani. Ezek közé tartozik a lakó- és üdülőövezetekben a forgalomlassító megoldások telepítése, a kerékpáros és gyalogos közlekedés számára külön sávok vagy burkolatok kialakítása, valamint az útkereszteződések beláthatóságának javítása (növényzet karbantartás, közlekedési tükrök elhelyezése). Kiemelt figyelmet igényel a Szabadság utca, ahol intézmények és középületek koncentrálnak. Itt átfogó koncepció mentén tervezzük az útfelület, a zóldsávok és a közlekedés teljes megújítását, beleértve a kiöregedett növényállomány cseréjét is.

Parkolás, közparkok és strandkörnyezet fejlesztése

A parkolási gondok enyhítését különösen a nyári időszakban kiemelt feladatként kezeljük. A Vigadó strand környezetében sürgető egy nagyobb befogadóképességű parkoló kialakítása, lehetőség szerint vállalkozókkal, szállásadókkal együttműködve. A közparkok esetében a cél nemcsak a fenntartás, hanem a tudatos, arculathoz illeszkedő fejlesztés is. A jelenlegi köztéri bútorzat, játszóeszközök és műtárgyak elhelyezését felülvizsgáljuk, szükség esetén áthelyezzük vagy új elemekkel egészítjük ki, hogy egységes, esztétikus és komfortos közösségi terek jöjjenek létre.

Külön figyelmet fordítunk a Balatonhoz vezető átkötő utak és terek burkolatának javítására. Ezeknél – végleges térközburkolat kiépítéséig – a gyöngykavicsos burkolat karbantartását évente legalább egyszer el kell végezni, hogy a közlekedés biztonságos és esztétikus maradjon.

3. A közterületek

A közterületek, valamint az önkormányzati tulajdonban álló közintézmények elnevezésének gyakorlatában továbbra is fontos célkitűzés, hogy a névválasztás helyi kötődésű, Balatonszemes hírnevét öregbítő személyekhez kapcsolódjon. E tekintetben kiindulási alapként szolgálhat a 4/2018. (V.7.) önkormányzati rendelet 3. mellékletében szereplő, 65 elhunyt nevet tartalmazó ajánlási lista. Ennek felhasználásával – új utcák kialakítása esetén vagy indokolt,

átgondolt utcanév-módosítás során – lehetőség van a település történelmi, kulturális emlékezetének tudatos építésére. Ezekben az esetekben ugyanakkor kiemelten fontos az érintett ingatlantulajdonosok véleményének kikérése és figyelembevétele, hogy a döntések társadalmi elfogadottsága biztosított legyen.

A strandok vonatkozásában jelentős előrelépés történt a település két frekventált vízparti közterületének fejlesztésében. A település keleti oldalán található **Vigadó**, valamint a nyugati részen elhelyezkedő **Hullám utcai közterület** már rendelkezik érvényes működési engedéllyel strandként, így ezek a helyszínek hivatalos besorolást is nyertek. E két helyszín kiemelt turisztikai desztinációvá vált.

A korábbi években sikeresen elnyert pályázati forrásokból az alapvető infrastruktúra-fejlesztések már megvalósultak. Ennek keretében modern **mellékhelyiségek, baba-mama szoba, padok, hulladékgyűjtők, napozóstég**, valamint **tájékoztató és eligazító táblák** kerültek elhelyezésre, amely jelentősen javította a látogatók komfortérzetét és a szolgáltatások színvonalát.

Célunk, hogy e kiemelt, turisztikai vonzerővel bíró strandhelyszínek további fejlesztése is megvalósuljon, különösen a vízparti infrastruktúra bővítése, a vízi sportolási lehetőségek, árnyékolók, kültéri öltözők és biztonságtechnikai elemek (pl. vízimentő állomások) irányába. A jövőben minden rendelkezésre álló pályázati és partneri lehetőséget meg kívánunk ragadni, hogy ezek a közösségi terek a családos, fiatal, idősebb és aktív turizmus számára egyaránt vonzó, fenntarthatóan működtethető strandokká váljanak.

4. Egészségügyi alapellátás

Az egészségügyi szolgáltatások terén az új alapellátási épület megvalósult, amely megfelelő infrastrukturális környezetet biztosít az orvosi és ápolási feladatok ellátására. A szolgálati lakás-fejlesztési programunk során kifejezetten figyeltünk arra, hogy a leendő új orvos(ok) számára megfelelő lakhatási lehetőséget biztosítsunk, ezzel is segítve a balatonszemesi egészségügyi szolgáltatás biztonságát és vonzerejét. teljes körű megérkezésével a rendelő hosszú távú, korszerű felszereltsége is biztosítottá válik.

Fontos változás, hogy a jelenlegi háziorvos nyugdíjba vonulása miatt a háziorvosi praxis hamarosan megújul. Előrehaladott tárgyalásokat folytatunk egy új orvos letelepítésére és a

praxisjog átvételére. Ebben szorosan együttműködünk a környező településekkel, mivel hasonló kihívásokkal néznek szembe a térségben. Hasonló figyelmet igényel a fogorvosi szolgáltatás jövője is, amelynek fenntarthatóságán szintén aktívan dolgozunk.

A laborvizsgálatok területén új szolgáltatóval kötöttünk szerződést, akik kedvezőbb feltételekkel és rendszeres időközönként biztosítják a lakosság számára az alapvető vér- és vizeletvizsgálatok elérhetőségét.

Előrehaladott tárgyalások zajlanak annak érdekében, hogy a jelenlegi fiókgyógyszertár önálló gyógyszertárrá alakuljon, és kapcsolódjon a gyógyszertári ügyeleti rendszerhez. Ezzel javítjuk a gyógyszerellátás biztonságát, és növeljük a lakossági bizalmat az egészségügyi rendszer iránt. A gyógyszertár környezetének rendezettsége kiemelt figyelmet kap. A környék parkolókapacitásának bővítése és a biztonságos gyalogosközlekedés megteremtése szükséges lépés, mely tervezés alatt áll.

A régi orvosi rendelő épületének jövőbeni hasznosítása vagy bontása jelenleg megfontolás tárgyát képezi. Cél, hogy funkcionálisan és gazdaságilag is optimális döntés szülessen.

Az egészséges életmód támogatása komplex megközelítést kíván. A civil szervezetek támogatása, a sportcsarnok, a művelődési ház és az óvoda tetőterének tornaterme mellett szabadtéri sporteszközök telepítése és kerékpár-kölcsönző rendszer kiépítése is a célkitűzések közé tartozik.

Balatonszemes a közeljövőben is számos országos és nemzetközi sporteseménynek – futóversenyeknek, duatlon és triatlon versenyeknek – fog otthont adni, amelyek révén sikeresen népszerűsítettük az egészséges életmódot. Célunk ezen események körének és színvonalának további fejlesztése, hogy Balatonszemes még vonzóbb sportturisztikai célponttá váljon. A jövőben újraélesztjük a helyi futóversenyeket is, és fokozottan támogatjuk a helyi sportegyesületek működését, különösen a kézilabda és labdarúgó utánpótlás-nevelést.

5. Környezet-egészségügy

A kommunális és szelektív hulladékgyűjtés rendszere a törvényi előírásoknak megfelelően működik, az országos hulladékgazdálkodási rendszer részeként a MOHU Zrt. (Mol Hulladékgazdálkodási Zrt.) szervezésében. Az önkormányzat együttműködik az illetékes közszolgáltatóval a rendszeres és biztonságos hulladékelszállítás biztosítása érdekében.

Az önkormányzati tulajdonú Kft. közterületi takarítási feladatokat is ellát, különös tekintettel a nyári idényre jellemző megnövekedett forgalmú időszakokra. A szezonálisan kihelyezett hulladékgyűjtők mellett – különösen a Szabadság utca, a Fő utca, valamint a Bajcsy-Zsilinszky utca forgalmasabb szakaszain és a Balaton-parti sávban – indokolt néhány állandó, zárható és vandalizmusálló hulladékgyűjtő edényzet elhelyezése. Ezek egész éves fenntartása biztosítja a városkép rendezettségét, valamint csökkenti az illegális hulladékelhelyezés kockázatát.

Rovar- és rágcsálóirtás területén – a közegészségügyi törvényi előírásoknak megfelelően – az intézmények vezetőinek felelőssége mellett önkormányzati szinten is kiegészítő intézkedésekre van szükség. Kiemelten figyelmet kell fordítani a Balaton-part horgászok által látogatott szakaszaira, ahol a szerves hulladék és az eldobált csali anyagok különösen kedveznek a rágcsálók elszaporodásának. A közegészségügyi hatóság ajánlásait és a NNGYK (Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ) irányelveit figyelembe véve, évente legalább kétszeri, célzott irtási akcióra van szükség a fertőzésveszély megelőzése érdekében.

Ezen intézkedések célja, hogy Balatonszemes településképét rendezetten, tisztán és egészségesen tartsuk fenn – nemcsak a lakosság, hanem az ide látogatók érdekében is.

6. Óvodai ellátás

Az óvodai ellátás és a mini bölcsőde fenntartása továbbra is társulás keretében történik, Balatonörsöd és Somogytúr településekkel közösen. A társulási forma nemcsak a fenntartás hatékonyságát segíti elő, hanem lehetőséget teremt arra is, hogy a gyermekek szállítása – különösen a kisebb településekről – összehangolt módon történjen. Ezáltal biztosítottá válik az intézmények kapacitásának kihasználtsága.

A Magyar Falu Program keretében az óvoda épülete jelentős fejlesztésen esett át, mind az épület belső tereit, mind az udvari játszórészt tekintve. Az infrastrukturális fejlesztések révén korszerűbb, biztonságosabb és gyermekbarátabb környezetet tudunk biztosítani a legkisebbek számára. Célunk, hogy a jövőben is minden elérhető fejlesztési lehetőséget megragadjunk, hogy gyermekeink a lehető legjobb körülmények között nevelkedhessenek. Ez nem csupán oktatási-nevelési, hanem településfejlesztési szempontból is kiemelt jelentőségű, hiszen az óvoda és a bölcsőde működése biztonságot és kiszámítható környezetet jelent a fiatal családok számára, ami hozzájárulhat az elvándorlás csökkentéséhez.

A mini bölcsőde az óvoda telkén került kialakításra, így a férőhelyek kihasználtságára különös figyelmet kell fordítani. Ennek érdekében – szükség esetén – más településekről érkező gyermekek befogadása is indokolt lehet.

A telek fizikai mérete korlátokat szab a bővítésnek, ezért az udvar fennmaradó részének leghatékonyabb hasznosítása különösen fontos. Az intézményen belül folyamatos figyelmet igényel a berendezési tárgyak, játékok és oktatási segédanyagok pótlása, karbantartása, cseréje, hogy a nevelési környezet hosszú távon is színvonalas maradhasson.

7. Kulturális szolgáltatás

Balatonszemes kulturális életének szervezése és szolgáltatásainak biztosítása alapvetően a Latinovits Zoltán Művelődési Ház, Könyvtár és Múzeum keretein belül valósul meg. Az intézmény – bár számos feladatot ellát – fejlesztési lehetőségeket is rejt magában, különösen a kulturális örökség bemutatása, valamint a közművelődési programok színvonalának emelése terén.

Fontos cél, hogy a településhez köthető „büszkeségeink” – így Latinovits Zoltán, Bujtor István és Reich Károly – emlékezetét még hangsúlyosabban ápoljuk és mutassuk be. A jelenlegi múzeumi kiállítótér szűkös, kevésbé látható helyen található, ezért annak áthelyezése indokolt.

A hagyományos rendezvények – mint a SzemesFeszt vagy egyes tematikus kulturális napok – színvonalát emelni szükséges. Ehhez elengedhetetlen az intézményvezető aktív, kezdeményező szerepvállalása, valamint külső közművelődési szakemberek és a Latinovits Alapítvány bevonása.

A kulturális örökség megőrzését szolgálják a helyi épített emlékekhez (római katolikus templom, Bagolyvári kápolna) hasonlóan elhelyezett tájékoztató és útbaigazító táblák, amelyek révén a helyi lakosok és látogatók ismeretei bővíthetők. Ezt a gyakorlatot ki kell terjeszteni a Pálos kolostor romjainak környezetére is.

A népi kultúra megőrzése és bemutatása – a népszokások, népviselet, valamint a régi foglalkoztatási formák dokumentálása – fontos részét képezi a kulturális örökségvédelmi stratégiánknak. A hosszú távú cél egy komplex szemléletű, interaktív hagyományőrző és bemutató tér kialakítása.

Kiemelkedő lehetőség nyílt a Pálos kolostorhoz kapcsolódó ásatások folytatására, ugyanis a projekt kiemelt mértékű támogatásban részesül. Célunk a teljes régészeti feltárás befejezése, valamint a kulturális leletek mentése, feldolgozása. A hosszú távú fejlesztési irány az, hogy a feltárt romok látogathatóvá váljanak, turisztikai célpontként is funkcionáljanak. Ennek érdekében kezdeményeztük az állami tulajdonú, jelenleg a SEFAG Zrt. vagyonkezelésében lévő, mintegy 1000–2000 m² nagyságú terület önkormányzati vagyonkezelésbe vételét. Ez a lépés elengedhetetlen feltétele a jövőbeni fejlesztési források lehívásának.

A megközelíthetőség javítását útfeljesztés révén tervezzük, valamint a „Pálos tanösvény” létrehozása is napirenden van, amely interaktív módon mutatná be a térség vallási, kulturális és természeti örökségét. Ezt internetes tájékoztató felületek, digitális tartalmak és tematikus programok egészítenék ki, elősegítve a helyi identitás erősítését és a turisztikai vonzerő növelését.

8. A gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások köréből kiemelendő a közétkeztetés, amely napközi, menza, vagy ezek variációjaként megjelenő kétszeri étkeztetést biztosít. E téren a közétkeztetés során felhasznált természetes alapanyagok, az egészséges étkezési kultúra kialakítása - a gyors étkeztetéssel szembeni ellensúlyozása – fontos tudati formálást jelenthet.

A gyermekjólétnél alapvető az igazgatási ügyintéző, valamint a szakemberekből álló jelző csoport működése, amely oktatási,- nevelési intézmények szakemberein túl rendőrhatalósági, egészségügyi dolgozók bevonását is jelenti. Fontos, hogy anyagi okokból egy gyermek, vagy fiatal se kerüljön ki családjá köréből.

8a. Szociális szolgáltatások

Balatonszemes önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a szociálisan rászorulóknak támogatására. A szociális szolgáltatások keretében lehetőség van települési támogatások megállapítására, melyek célzottan segítik a nehéz helyzetben élőket.

A természetbeni ellátások körében külön figyelmet érdemel az alapvető megélhetést biztosító támogatási formák – így az étkezés, a lakhatás, valamint a téli tüzelőanyag biztosítása –, amelyek elsősorban az időskorúak, betegek és egyedül élők életminőségének fenntartását

szolgálják. A házi gondozás, valamint a mindennapi életet segítő egyéb szolgáltatások megszervezése is folyamatos önkormányzati figyelmet igényel.

A település demográfiai jellemzői alapján megállapítható, hogy a lakosság korfája előregedő, egyre több az ellátásra szoruló idős ember. Ez indokoltá teszi a szociális támogatási rendszer folyamatos erősítését. Az önkormányzat – a költségvetési lehetőségekhez mérten – az elmúlt időszakban emelte a támogatások mértékét, és célként tűzte ki e szint fenntartását a következő ciklusban is.

A korszerű gondoskodás jegyében népszerűsítjük az okosóra-alapú segélyhívó rendszert, amely gyors segítséget tesz lehetővé baj esetén, különösen egyedül élő, idős lakosaink számára.

Egyes szociális problémák azonban nem oldhatók meg természetbeni ellátással, csak pénzügyi támogatással. Ezekben az esetekben a szociális gondozók, a helyi szociális szolgálat munkatársai és a hivatali ügyintézők szakmai véleménye és tapasztalata kulcsfontosságú a méltányos és igazságos döntések meghozatalában. A szociális támogatási döntések tehát személyre szabott mérlegelésen alapulnak, amelyekhez elengedhetetlen a közvetlen emberi kapcsolat és helyismeret.

9. Lakás- és helyiséggazdálkodás

A lakhatás biztonsága és elérhetősége alapvető közérdek, ezért Balatonszemes önkormányzata kiemelt célnak tekinti új szociális bérlakások, illetve piaci alapú, költségtérítéssel bérlakások létrehozását. A fejlesztések megvalósításának helye, módja és részletei a pályázati lehetőségek sikerességétől, valamint az éves önkormányzati költségvetési rendeletben rendelkezésre álló forrásoktól függ.

Önkormányzatunk egy sikeres pályázatnak köszönhetően a közeljövőben **4 új szolgálati lakás** építését kezdi meg, amely jelentősen hozzájárul a településen dolgozó szakemberek (pl. orvos, pedagógus) helyben tartásához, letelepedéséhez. A meglévő önkormányzati bérlakásállomány korszerűsítésére és energiahatékonysági felújítására is szeretnénk forrást bevonni a következő ciklusban.

Az igazságos és célzott támogatás biztosítása érdekében **éves szinten felül kell vizsgáljuk a bérlők rászorultsági fokát**, figyelembe véve a jövedelmi, szociális és családi körülményeket.

Célunk, hogy az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás egyszerre legyen szociálisan érzékeny és pénzügyileg felelős, miközben hozzájárul a település hosszú távú megtartó erejének növeléséhez.

10. Hajléktalanok

Előfordulhatnak egyéni krízishelyzetek, amelyekben a helyi önkormányzatnak lehetősége van beavatkozni: ilyen például az ingatlanárverések során történő közvetítés, ideiglenes elhelyezés biztosítása, vagy a végrehajtások után kialakuló átmeneti lakhatás megszervezése. Ezen esetekben különösen fontos az együttműködés a szociális intézményekkel és a jogi tanácsadással foglalkozó szervezetekkel, valamint a helyi bérletrendszer rugalmas, méltányos működtetése is hozzájárulhat a problémák megelőzéséhez.

A cél továbbra is az, hogy Balatonszemesen senki ne kerüljön az utcára vagy kilátástalan lakhatási helyzetbe – az emberi méltóság és a szociális biztonság megőrzése minden helyi intézkedés alapelve marad.

11. A helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás

Balatonszemes önkormányzata 2025–2029 között kiemelten kezeli a települési zöldinfrastruktúra védelmét és megújítását, különös tekintettel a klímaváltozás következményeire és az ökoszisztémák alkalmazkodóképességének növelésére.

Az elmúlt évtizedekben a településen telepített fasorok – különösen platán, vadgesztenye és hársfaállomány – jelentős része ugyanabban az időszakban, mintegy 100 éve került elültetésre, amely mára komoly kihívást jelent. A faállomány elöregedett, egyre gyakrabban fordulnak elő veszélyt jelentő fák. Ezek kivágása elkerülhetetlenné válik, ugyanakkor a pótlásuk még a legjobb szakmai gyakorlat szerint is hosszú évtizedeket vesz igénybe. Ennek következményeként a következő időszakban ideiglenes településképi változás is várható, amely azonban a hosszú távú egészséges és biztonságos környezet megteremtésének része.

Az önkormányzat törekvése, hogy a menthető fák megőrzésre kerüljenek.

A civil szervezetekkel és lakossággal együttműködésben megvalósított faültetések rendkívüli összefogást és példátlan támogatottságot mutattak, amely méltó az önkormányzati háttértámogatásra és jövőbeni tervezésbe való beemelésre.

A klímaváltozás okozta szélsőséges időjárási viszonyok – különösen a hirtelen lezúduló csapadék – miatt a vízkárelhárítás és vízelvezetés rendszerszintű fejlesztést igényel. A település domborzati adottságai és a Balaton vízszint-ingadozása indokoltá teszi az övárkok karbantartását és szükség szerinti kialakítását, valamint a visszacsapó szelepek, árokszabályozások beépítését.

Kiemelt fontosságú a Balaton-part védelme: a korábbi viharok során megrongálódott partszakaszok helyreállítása, valamint a hullámtörő kövek visszarendezése. Ezen munkákhoz állami támogatás bevonása szükséges, így az önkormányzat aktívan kezdeményez együttműködést a vízügyi igazgatósággal és a katasztrófavédelemmel.

A vízkárok elhárításában továbbra is elengedhetetlen a Katasztrófavédelem, a tűzoltóság és a helyi közszolgáltatók operatív együttműködése. A cél egy klímareziliens, élhető, biztonságos települési környezet megteremtése, amely egyensúlyt teremt a természeti értékek megóvása és az infrastruktúra védelme között.

12. Honvédelmi feladatok

Balatonszemes – nem határ menti vagy határ közeli településként – a klasszikus értelemben vett honvédelmi feladatokkal kevésbé érintett. A helyi védekezési rendszer feladata elsősorban a szükséges eszközök nyilvántartása, valamint esetleges veszélyhelyzet esetén befogadó helyek azonosítása és előkészítése.

A polgári védelem területén új alapokra kell helyezni a korábbi struktúrákat. A bűnmegelőzési egyesület megszűnt, a polgárőrség tevékenysége ellehetetlenült. Ennek pótlására önkormányzatunk – térségi együttműködés keretében – új, közös **közterület-felügyeleti rendszer felállítását** tervezi a környező településekkel. Ennek megvalósítására pályázatot is benyújtottunk a „Versenyképes járások” program keretében, amely lehetőséget biztosíthat a szabályozott közrend, a közlekedésbiztonság és a köztisztaság színvonalának emelésére.

A koronavírus-járvány ugyan már nem jelent aktuális fenyegetést, de az akkor szerzett tapasztalatok értékes tanulságokkal szolgálnak. A civil szféra mozgósítása, az önkéntes segítségnyújtás és az összefogás ereje olyan társadalmi tőkét jelent, amelyet „békeidőben” is

értelmes fenntartani és aktiválni hasonló helyzetekre való felkészülésként. Bízunk abban, hogy a jövőben hasonló krízishelyzetekben már felkészültebben tudunk reagálni.

13. Helyi adók

Balatonszemes önkormányzata a helyi adóztatásban olyan differenciált szabályozást alakított ki, amely figyelembe veszi az adóalanyok teherviselő képességét és az adótárgyak – különösen az ingatlanok – elhelyezkedéséből fakadó értékkülönbségeket. Az adórendelet célja a méltányos közteherviselés biztosítása, a helyi gazdaság dinamizálása mellett.

A gazdaságszervezés kiemelt fókuszában továbbra is az idegenforgalmi ágazatban működő kis- és középvállalkozások támogatása áll. E szektor döntő szerepet tölt be a helyi foglalkoztatásban, szolgáltatások biztosításában és adóbevételek generálásában. A szezonális munkahelyek mellett azonban kiemelt cél a **tartós, egész éven át működő munkahelyek** létrehozása és ösztönzése – különösen a helyi fiatalok és családok megtartása érdekében.

A turizmus szerkezetének átgondolása is időszerű. A rendezvényturizmus újraértelmezése, az események strukturáltabb és tematikusabb kialakítása révén növelni kívánjuk a település vonzerejét és turisztikai bevételeit. Ennek során különösen fontos a helyi vállalkozók ötleteinek, tapasztalatainak és javaslatainak integrálása a tervezésbe és a megvalósításba.

A közterület-felügyelet fejlesztése, amelyet a környező településekkel együttműködésben tervezünk megvalósítani, lehetőséget ad **a parkolási rend szabályozására és a parkolási díjak bevezetésére**. Ezzel nemcsak a forgalomirányítás válik hatékonyabbá, hanem új, stabil önkormányzati bevételi forrás is létrejön, amely célzottan fordítható a turizmushoz kapcsolódó infrastruktúra fenntartására és fejlesztésére.

A cél egy olyan fenntartható gazdasági szerkezet kialakítása, amely kiegyensúlyozott fejlődést, növekvő saját bevételeket, és erős helyi vállalkozói közösséget eredményez.

14. A kistermelők, őstermelők

Balatonszemes önkormányzata kiemelten fontosnak tartja a helyi kistermelők, őstermelők és kézműves termelők értékesítési lehetőségeinek bővítését, a lakosság egészséges, nyomon követhető forrásból származó termékekhez való hozzáféréseinek biztosítása érdekében.

A célok elérése érdekében az elmúlt ciklusban pályázati forrásból jelentős piacfejlesztést valósítottunk meg. A beruházásnak köszönhetően a piac szezonban rendszeresen működik, a használok komfortját kiszolgáló infrastrukturális elemekkel (árnyékolás, burkolat, közműcsatlakozás, tárolóhelyek stb.) együtt.

A piac kihasználtsága jellemzően **tavasztól ősziig a legerősebb**, de hosszú távú célunk az, hogy **a téli időszakban is elérhetővé váljanak a helyben vagy a térségben előállított zöldségek, gyümölcsök, feldolgozott élelmiszerek**, lehetőség szerint zárt, fedett környezetben is. A REL (rövid ellátási lánc) rendszerhez való csatlakozással és annak előnyeinek kihasználásával a helyi termelők termékei kedvezőbb áron válhatnak elérhetővé a lakosság számára.

A hétfélig árusítás lehetősége mellett ösztönözni kívánjuk a hétköznapi jelenlétet is, különösen a szezonon kívüli időszakban, akár célzott ösztönzőkkel vagy promócióval. Emellett támogatjuk a közétkeztetésben történő helyi beszerzést, amely tovább erősítheti a kistermelők stabil megélhetését és hozzájárulhat a fenntartható, rövid ellátási láncon alapuló gazdaság kiépítéséhez.

15. Sport, ifjúsági ügyek

Balatonszemes sportélete az elmúlt években jelentős fejlődésnek indult, és célunk, hogy a következő önkormányzati ciklusban tovább erősítsük a helyi közösségek egészséges életmódhoz és rendszeres testmozgáshoz való hozzáférését.

Kiemelkedő szerepet tölt be a helyi iskola, amely nemcsak az utánpótlás-nevelésben, hanem az egészségtudatos szemlélet megalapozásában is meghatározó. Az iskolai sportélet támogatására az intézmény alapítványa rendszeresen pályázik, sporteszközöket szerez be, így erősítve a diákok fizikai aktivitását. Továbbra is támogatjuk a **diáksport** kiszélesítését, új lehetőségek megteremtését.

A Községi Sportegyesület működésében a különböző szakosztályok arányos támogatottságát biztosítjuk. A **Balatonszemesi Futball Club (Dél-Balaton FC)** feljebb lépett a ranglistán, ami az elmúlt időszak eredményes és kitartó munkájának köszönhető. A csapat (egyesület) további fejlesztése prioritás, célunk a versenyképesség megtartása és a fiatal játékosok integrálása.

Elindítottuk a **kézilabdacsapat fejlesztését** is, amely a helyi fiatalok számára új sportolási lehetőséget és közösségi élményt jelent. A **Futók Egyesületének** támogatásával újraélesztjük a szervezett futóéletet, és több hazai és nemzetközi futó-, duatlon- és triatlonversenyt tervezünk a településre, hogy **Balatonszemes is felkerüljön a sportturizmus térképére.**

A fiatalabb korosztályok mozgásigényére válaszul **pumpapálya fejlesztést** valósítunk meg, valamint a **helyi kerékpársportot** is támogatjuk, új infrastruktúra és közösségi programok kialakításával. A vízisportok népszerűsítése érdekében a **kikötőnél vízilabda-bemutatók, edzések** és nyári táborok szervezése is napirenden van.

Ezzel párhuzamosan átgondolás alatt áll a jelenlegi focipálya áthelyezése. Ennek révén olyan terület szabadulhat fel, amely hasznosításra kerülhet a ciklus során. Egy új, korszerű sportcentrum létrehozása – akár magántőke bevonásával – nemcsak a sportélet színvonalát emelné, hanem jelentős **anyagi forrásokat is felszabadíthatna más közösségi célok megvalósítására.**

Stratégiai célunk, hogy Balatonszemes a jövőben sport- és szabadidős célpontként is ismertté váljon, ahol minden generáció számára elérhetők a mozgásformák, a versenyzés lehetősége és az egészséges életmód támogatása.

16. Nemzetiségi ügyek

A legutóbbi népszámlálási adatok alapján Balatonszemesen a német nemzetiséghez tartozó lakosok száma emelhető ki. A helyi közéletben eddig nem jelentkeztek külön szervezett igények vagy közösségi kezdeményezések részükről, ugyanakkor az önkormányzat továbbra is nyitott a kulturális identitás megőrzését és közösségi önszerveződést támogató együttműködésre – például nemzetiségi önkormányzat létrehozásának előkészítésére, ha ez igényként megfogalmazódik.

A településen élő, cigány származású lakosok közössége szintén nem kívánt megkülönböztetett elbánást. Az önkormányzat minden állampolgárt egyenlő méltósággal és esélyekkel kezel, támogatva az oktatási, szociális és kulturális integrációt, ahol szükséges. Célunk, hogy Balatonszemesen az együttélés harmóniája, a közösségi együttműködés és a társadalmi befogadás gyakorlata tovább erősödjön.

17. Közreműködés a település közbiztonságának biztosítása

Balatonszemes közbiztonságának erősítése kiemelt fontosságú cél az önkormányzat számára. A helyi rendőrhatalósági szervekkel való jó együttműködés fenntartása és fejlesztése ennek alapját képezi. A település szezonális jellegéből fakadóan – különösen a nyári hónapokban – jelentősen megnövekszik a lakosságszám, amely fokozott közbiztonsági jelenlétet igényel.

Ennek érdekében az önkormányzat célja, hogy a rendőrséggel együttműködésben **körzeti megbízott kerüljön a településre**, legalább a nyári kiemelt időszakban. Tervünk szerint ehhez **a korábbi rendőrségi épületet** újra funkcionálissá tennénk, amely megfelelő elhelyezést biztosíthat a szolgálat ellátásához.

Új polgárőrség létrehozását nem tervezzük, a korábbi években szerzett negatív tapasztalatok és bizalomvesztés miatt. Az önkormányzat ehelyett a közbiztonság területén **a közterület-felügyeleti rendszer kialakítását** tűzte ki célul, amely jelenleg is előkészítés alatt áll. A közterület-felügyelet létrehozása lehetővé tenné a település rendezettségének fenntartását, a közösségi együttélés szabályainak betartását, valamint a gyors és hatékony intézkedéseket – akár **helyszíni bírság alkalmazásával** is.

A jövőben célunk továbbá egy **térfigyelő kamerarendszer** kiépítése is, amely hozzájárulhat a bűnmegelőzéshez, a vagyonvédelemhez és a közlekedésbiztonság fokozásához. A beruházás megvalósítása több lépcsőben, pályázati forrás bevonásával tervezett.

Összességében a cél egy olyan közbiztonsági struktúra kiépítése, amely képes alkalmazkodni a település idényjellegű terheléséhez, miközben fenntartja a helyi lakosság biztonságérzetét és életminőségét.

18. Helyi közösségi közlekedés biztosítása

Balatonszemes közösségi közlekedésének fejlesztése komplex megközelítést igényel, amely egyszerre javítja a helyi lakosság mobilitási lehetőségeit, és reagál a turisztikai szezonban jelentkező megnövekedett utazási igényekre.

A tömegközlekedési infrastruktúra esztétikai és funkcionális korszerűsítése is napirenden van. 2024-ben az önkormányzat **együttműködési megállapodást kötött a Budapesti Metropolitan Egyetemmel**, amelynek keretében a várostervező szak hallgatói Balatonszemest

választották szakdolgozati kutatási helyszíneként. A program célja, hogy **figyelemreméltó szakmai javaslatok** szülessenek többek között a helyi közlekedési hálózat fejlesztésére és a közösségi terek újragondolására.

2025 októberében elindul a **vasútállomás teljes felújítása**, amelynek célja nemcsak az utazási komfort javítása, hanem a településkapu arculatának megújítása is. A korszerűsítés részeként tervezzük a **vasúti aluljáró művészi átalakítását is**, helyi művészek bevonásával. Ez hozzájárul a közterületek kulturális értékének növeléséhez és a pozitív vizuális élményhez.

A **buszmegállók modernizálását** is elindítottuk egy reklámfelületekkel foglalkozó céggel együttműködésben. A megállók korszerűsítését a partner vállalja a reklámfelületek használatáért cserébe, így **egységes, esztétikus és karbantartott megjelenést** biztosíthatunk közterületeinken, költséghatékony módon.

Továbbá együttműködésünk erősítése a **BAHART-tal** (Balatoni Hajózási Zrt.) is napirenden van, annak érdekében, hogy a vízi közlekedés fejlesztése révén alternatív, fenntartható és turisztikai szempontból is vonzó közlekedési lehetőség álljon rendelkezésre.

Célunk egy korszerű, esztétikus és fenntartható közlekedési rendszer kialakítása, amely igazodik a helyi lakosság és a látogatók elvárásaihoz egyaránt

19. Hulladékgazdálkodás

Az elmúlt időszakban jelentős változások történtek a hulladékgazdálkodás szabályozásában, amelyek befolyásolják az önkormányzatok és a vállalkozások szerepét ezen a területen. A 2024. június 29-én hatályba lépett 169/2024. (VI. 29.) Kormányrendelet értelmében a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevőkenységek ellátása koncessziós társaságok feladata lett. Ez azt jelenti, hogy az önkormányzatok korábbi szerepköre és jogköre ezen a területen megszűnt, és a hulladékgazdálkodási feladatok ellátását a koncessziós társaságok végzik.

Ennek megfelelően a hulladékudvarok kijelölése, az avar és az építési törmelék (sitt) megfelelő elhelyezése, valamint az illegális hulladéklerakók felszámolása is a koncessziós társaságok hatáskörébe tartozik. Az önkormányzatok számára már nincs lehetőség helyi szabályozás kialakítására vagy ilyen jellegű feladatok ellátására ezen a területen.

A vállalkozásoknak és az ingatlantulajdonosoknak közvetlenül a koncessziós társaságokkal kell együttműködniük a hulladékgazdálkodási feladatok ellátása érdekében. Ez magában foglalja a hulladék megfelelő elhelyezését, az illegális lerakók felszámolását és a hulladékkezeléssel kapcsolatos tudatosság növelését. A koncessziós társaságok általános szerződési feltételei (ÁSZF) tartalmazzák a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevőkenységek igénybevételének részletes szabályait, amelyeket a vállalkozásoknak és az ingatlantulajdonosoknak be kell tartaniuk.

20. Megújuló energiák hasznosítása

Településünk számára számos energiatakarékos és megújuló energiaforrást hasznosító lehetőség áll rendelkezésre, amelyek hozzájárulhatnak a fenntartható fejlődéshez és az energiafüggetlenség növeléséhez.

1. Napelemparkok létesítése: Napelemparkok kialakítása révén jelentős mennyiségű villamos energia termelhető, amely felhasználható közvilágításra, önkormányzati intézmények energiaellátására, sőt, akár lakossági igények kielégítésére is. Fontos azonban a megfelelő helyszín kiválasztása, figyelembe véve a környezeti hatásokat és a helyi közösség igényeit.

2. Energiaközösségek létrehozása: Az energiaközösségek olyan helyi együttműködések, ahol a közösség tagjai közösen termelnek és fogyasztanak megújuló energiát. Ez növeli a helyi energiafüggetlenséget és csökkenti a költségeket. Az ilyen közösségek kialakításához szükséges jogszabályok Magyarországon még fejlesztés alatt állnak, de a jövőben várhatóan támogatni fogják az ilyen kezdeményezéseket.

3. Geotermikus energia hasznosítása: A geotermikus energia alkalmazása lehetőséget nyújt az intézmények és lakóépületek fűtésére, csökkentve ezzel a fosszilis energiahordozóktól való függőséget. Erre a település már több vizsgálatot kezdeményezett, de jelenleg nem áll rendelkezésre olyan hőforrás a településen, ami megfelelő hatékonysággal tudna a segítségünkre lenni.

4. Biomassza alapú energiatermelés: A helyi mezőgazdasági melléktermékek és hulladékok felhasználásával biomassza erőművek létesíthetők, amelyek hő- és villamos energiát állítanak elő. Ez nemcsak az energiaellátást javítja, hanem a hulladékgazdálkodást is elősegíti.

5. Energiahatékonysági beruházások: Az önkormányzati és közintézmények energiahatékonyságának növelése, például épületek szigetelése, korszerű nyílászárók beépítése és energiatakarékos világítás alkalmazása, jelentősen csökkentheti az energiafogyasztást és a költségeket.

21. Víziközmű-szolgáltatás

Településünkön a víziközmű-szolgáltatást továbbra is a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. (DRV) végzi. A szolgáltató munkájának támogatása és a korrekt, folyamatos együttműködés kiemelt jelentőségű az ellátás biztonságának és folyamatosságának megőrzése érdekében.

Az elmúlt évek intenzív lakóparki beépítései következtében településünk víziközmű-hálózata fokozott terhelés alá került, különösen a nyári csúcsidőszakokban. Az előző önkormányzati ciklusban nem történt meg a közműfejlesztésekhez szükséges hálózati kapacitás előzetes felmérése és bővítése, így jelenleg komoly kihívást jelent a megfelelő víznyomás biztosítása a gyorsan növekvő lakosságszám mellett.

A jelenlegi önkormányzati vezetés kiemelt célja, hogy hosszú távon biztosítható legyen a megfelelő közműellátás, ezért:

- **Rövid távon:** folyamatos egyeztetés zajlik a DRV-vel a vízellátás nyári csúcsidőszakra történő optimalizálása, ideiglenes műszaki megoldások (pl. nyomásfokozók, szakaszolások) alkalmazása érdekében;
- **Középtávon:** folyamatban van egy hálózati kapacitásfelmérés és szükséges rekonstrukciós tervek előkészítése;
- **Hosszú távon:** a jövőbeni fejlesztések (különösen új lakóövezetek) engedélyezésekor a közműhálózatra gyakorolt hatás értékelése és **közműfejlesztési hozzájárulás** bevezetése/érvényesítése fontos szempont lesz.

További feladatként kezeljük az **elavult közkutak** felmérését és hasznosítását: ahol ez indokolt, ott ivókúttá történő átalakítással szeretnénk biztosítani a lakosság számára a friss ivóvízhez való hozzáférést. Ezzel párhuzamosan gondoskodunk az egészségügyi és környezetvédelmi szempontból nem megfelelő kutak szabályszerű megszüntetéséről is.

Az új utcák nyitása esetén, a 2011. évi CCIX. törvény a víziközmű-szolgáltatásról alapján, az önkormányzat célja, hogy a lakossági társulások megalakulását segítse, a kivitelezett rendszerek pedig a műszaki átvételt követően önkormányzati tulajdonba kerülhessenek

Önként vállalt feladatok

Az önként vállalt feladatok csak a kötelező feladatok teljesítésének sérelme nélkül valósíthatók meg, amihez elengedhetetlen a település pénzügyi és vagyoni helyzetének objektív értékelése. A jelenlegi ciklus elején az önkormányzat számos, korábban nem ismert pénzügyi kötelezettséggel szembesült, amelyek azonnali intézkedéseket tettek szükségessé. Ezt a helyzetet tovább súlyosbítja az idegenforgalmi adóból származó bevételek várható csökkenése, amely érdemben befolyásolja a település mozgásterét. A következő évek megalapozása tehát szinte teljes egészében tartalék nélküli környezetben történik.

A jelenlegi gazdasági környezetben az egyensúly fenntartása két oldalról közelíthető meg: egyrészt a kiadások szigorú mérséklésével, másrészt új bevételi források feltárásával. Ez utóbbi történhet adóbevételek újragondolása, az önkormányzati vagyon tudatos hasznosítása, illetve pályázati lehetőségek maximális kiaknázása révén.

Civil együttműködés és értékalapú támogatás

A település szellemi és közösségi életének gazdagításában kiemelt szerepet játszanak a helyi civil szervezetek. Az ő támogatásuk azonban nem lehet automatikus, kizárólag akkor indokolt, ha az adott szervezet balatonszemesi kötődéssel bír, és helyben megvalósuló, látható eredményekkel járul hozzá a település fejlődéséhez. Az országos vagy más településhez köthető szervezetek támogatása kizárólag egyedi, indokolt elbírálás alapján történhet.

Egyúttal vizsgálni kell, hogy az adott szervezet részesül-e központi támogatásban – például TAO-ból –, mert ilyen esetben a helyi önkormányzati hozzájárulás mértéke csökkenthető, az így megtakarított összeg pedig más, helyi célokat szolgáló kezdeményezésekre fordítható.

Strand és élményfürdő működtetése

A strand és az élményfürdő önkormányzati fenntartású működtetése a közösség számára fontos, de csak akkor tartható fenn hosszú távon, ha gazdaságosan történik. Az üzemeltetést illetően külön kell kezelni a strandot és az élményfürdőt – mind gazdasági, mind funkcionális szempontból –, mert így átláthatóbbá válik azok költség- és bevételszerkezete.

A stranddá minősítés többletkiadásokkal jár, ugyanakkor pályázati lehetőségeket is megnyit például infrastruktúra (vizesblokkok, épületek) fejlesztésére. A cél a nullszaldó elérése, vagy legalábbis olyan kis mértékű veszteség, amely közüzemi költségcsökkentéssel, energiahatékonysági beruházásokkal kezelhető.

Telephelyfejlesztés és vagyonhasznosítás – új funkciók kijelölése

A Szemesért Nonprofit Kft. új, hosszú távra fenntartható telephelyének kijelölése elengedhetlenné vált.

A felszabaduló régi telephely új funkciókat kaphat: például bérlakások létesítésére, szolgáltató egységek (pl. üzemanyagtöltő állomás, kisvállalkozás) elhelyezésére is alkalmas, ezzel nemcsak helyi igényeket szolgál, hanem új bevételi forrást is teremthet az önkormányzatnak.

Oktatási együttműködés – infrastruktúra és közösségi szolgáltatások

Bár az általános iskola állami fenntartásban működik, az épület önkormányzati tulajdonú. A kerítés megépítése, az iskolaudvar rendezése olyan közös feladat, amelyhez az önkormányzatnak – lehetőségeihez mérten – hozzá kell járulnia.

Szociális ellátás fejlesztése – igényalapú bővítés

A szociális feladatellátás tekintetében célzott felmérés szükséges annak megállapítására, hogy van-e valós lakossági igény egy idősek nappali ellátását biztosító intézményre. Amennyiben ez igazolható, úgy első lépésként célszerű a fenntarthatósági és költségvonzati szempontok feltérképezése, és a lehetőségekhez mérten pályázati támogatás keresése.

Településkép és idegenforgalmi tájékozódás – fokozatos fejlesztés

A településkép fejlesztése – különösen idegenforgalmi szempontból – nem feltétlenül jelent nagy költségű beruházásokat. A karácsonyi díszek bővítése, új tájékoztató és üdvözlő táblák kihelyezése, valamint egy esztétikus információs pavilon áthelyezése a Kisfaludy utca irányába fokozatosan, akár helyi vállalkozásokkal együttműködésben is megvalósíthatók. E lépések a közösségi identitást erősítik és a látogatók tájékozódását is elősegítik.

Közösségi igények kiszolgálása – kutyafürdető kijelölése

A rendezett strandhasználat és a lakossági elvárások közötti egyensúlyt segítheti elő egy kijelölt kutyafürdető hely kialakítása. Ez az igény már évek óta jelen van a helyi közbeszédben,

megvalósítása alacsony költségvonzattal jár, miközben jelentősen javíthatja a partmenti együttélési normák betartását.

Vagyongazdálkodás és bevételtermelés – stratégiai megközelítés

A település pénzügyi mozgásterének egyik legfontosabb eszköze a tudatos vagyongazdálkodás. A vállalkozási tevékenység magasabb kockázattal jár ugyan, de hosszú távon önálló bevételi forrást jelenthet. Ennél alacsonyabb kockázatot képvisel a vagyon bérbeadása vagy partneri alapon történő működtetése külső vállalkozókkal.

A döntéshozatal megalapozásához szükséges a forgalomképes és korlátozottan forgalomképes ingatlanvagyon teljes körű felmérése. Érdemes e célra létrehozni egy olyan – folyamatosan bővíthető – belső értéktárat, amely figyelembe veszi a turisztikai, gazdasági, közösségi és stratégiai szempontokat is, és amely a jövőbeni fejlesztési ciklusokat is megalapozhatja.

Mellékletek:

1.sz. Mobilizálható (bérbe adással, értékesítéssel stb. hasznosítható) önkormányzati tulajdonú ingatlanok.

2.sz. Turisztikai célú feladat a látványosságaink jegyzéke (nevezetességek bemutatása)

3.sz. Műemlékek, műemlék-védelmi környezetek, helyi védettség alatt álló ingatlanok

4.sz. Helyi értékek

Mobilizálható (bérbe adással, értékesítéssel stb. hasznosítható) önkormányzati tulajdonú ingatlanok.

I./ közvetlen parttal rendelkező önk. ingatlanok

- a./ Határ úti strand
- b./ Adventisták ingatlana és part közötti szakasz.
- c./ Tuskó-öböl
- d./ Hullám strand
- e./ Berzsenyi út és part közötti sáv
- f./ Volt orosz tábor
- g./ Berzsenyi strand
- h./ Élményfürdő
- i./ Vigadó strand
- j./ Parti sétány és Balaton közötti terület
- k./ Öszödi /Vasvári úti/ strand

II./ Közvetlen parttal nem rendelkező hasznosítható önkormányzati ingatlanok:

- 1./ Az Ady utcai futballpálya
- 2./ Ady sétány és vasút közötti terület
- 3./ Kikötő úti üzletsor mögötti terület
- 4./ Fenyves-park
- 5./ Kertmozi
- 6./ Kertmozi mögötti Mártírok útján lévő telkek
- 7./ Volt rendőrőrs
- 8./ Volt orvosi rendelő
- 9./ Iskola alatti terület
- 10./ Csillag utcai telkek.
- 12./ Kft. telep és előtte lévő terület
- 13./ Bagódombi kemping
- 14./ Volt illetmény (pedagógus) földek.

Turisztikai célú feladat a látványosságaink jegyzéke (nevezetességek bemutatása)

A műemlék épületeinket, műemlék környezet, helyi védelem alatt álló ingatlanainkat és természeti értékeinket, valamint a régészeti területeinket a Helyi Építési Szabályzatunkról és rendezési tervünkről szóló 12/2010 (V.17.) sz. rendelet 1.sz. melléklete teljes körűen tartalmazza. Ez kiegészíthető, bővíthető azokkal, amelyek további látogatási helyeket, látványosságot jelenthetnek.

Ehhez esztétikus információs táblák, az oda vezető utat jelölő útbaigazítók készíthetők, új prospektusainkban pedig teljesebb körben jelölendők.

Ugyancsak feltérképezhető a szobrok, *kültéri műtárgyak helye* is, melyek akár prospektusban megjeleníthetők egyéb látványossággal együtt.

- 1./ Kikötő (1912) Bsz. Kikötő utca
- 2./ Szt. Antal (áthelyezésre javasolt, tekintettel arra, hogy a település védőszentje) Kikötő utca
- 3./ Rózsa park Latinovits Zoltánról készült alkotás. Kisfaludy utca
- 4./ Vasútállomás előtti zenepavilon és szökőkút, pihenő parkkal Szabadság - Kisfaludy u.
- 5./ Latinovits Z. Műv. Ház előtti (Fábián Lajos) 56-os kopjafák Szabadság u. 1
- 6./ Hivatal előtti tér Mócsy János szobor, Kerekes kút, Reich Károly emlékhely,
7-es út felé: Hősök emlékműve Testvérvárosi emlékmű, Trianon Bajcsy Zs. u. 23.
- 7./ Fő utca Tűzoltó kocsí (tér)
- 8./ Postamúzeum előtti tér Postakocsi; Kőkereszt, információs iroda
- 9./ Iskola székelő-kapu (Lammer Géza ajándék emléke)
- 10./ Iskola alatti terület Boldog Özséb szobor, víztároló és környezetében lévő pihenőpark
- 11./ Csokonai utcai (Dr. Kiss Ödön) kőkereszt
- 12./ Szőlőhegyi kereszt

Műemlékek, műemlék-védelmi környezetek, helyi védetség alatt álló ingatlanok

Az ök. 12/2010 (V.17) rendelet 1. számú melléklete szerint:

Balatonszemes Község műemlékei :

4583	Római katolikus templom	hrsz: 1157, 1158 műemléki törzsszám:
	Hunyady kastély	hrsz: 2044, műemléki törzsszám: 4580
	Postamúzeum	hrsz: 1901, műemléki, törzsszám: 4582
	Magtár	hrsz: 1912, műemléki törzsszám: 4581

Balatonszemes Község műemlék környezetei :

	Hrsz:
Rk templom (M4583) műemléki környezete: Fő u. 35. hrsz: 1157, 1158	1156/1, 1159/1, 1160/3, 1081, 1080, 1078, 1077, 1076/1, 1079, 1102
Hunyadi kastély (M4580) és a Gárdonyi G. u. 2: Gárdonyi G. u. 1 hrsz: 2044	2045-47 2043/1-2, /5, 2041, 2040/2, 2050/4, 1914
Magtár (M4581) műemléki környezete hrsz: 1912	1913, 1915, 1911, 1904, 1103
Postamúzeum (M4582) műemléki környezete Bajcsy –Zs. u 48. hrsz1901	1902, 1905, 1898, 1900, 1899

Balatonszemes Község régészeti területei :

1. Lelőhely - A Bagódombi kempingtől északra	027/48 hrsz
2. Lelőhely - Rádpusztára vezető út mellett	2054/1, 2052, 2056 hrsz
3. Lelőhely - Rádpusztára vezető út nyugati oldalán	055/31-50 hrsz
4. Lelőhely - Szemesi berekben	070/1, 074 hrsz
5. Lelőhely - Bagolyvár mellett	1253 hrsz
6. Lelőhely - Bagolyvár mellett	1253 hrsz
7. Lelőhely - A volt iskola környéke	2044 hrsz
8. Lelőhely - Rádpusztára vezető út nyugati oldalán	042/89-91 hrsz
9. Lelőhely - Széchenyi utca 8. sz. alatti telken	1927, 1932-33, 1935/2 hrsz
10. Lelőhely - Temetőben lévő „Sapkadomb”	1671 hrsz
11. Lelőhely - Dózsa Gy. utca 4. sz-ú telkén	1846-1851 hrsz
12. Lelőhely - A település nyugati oldalán, 7. sz-ú főút mellett	2258, 2259/1-2, 2260/1 hrsz
13. Lelőhely - A római katolikus templom környéke	1156/1, 1158, 1159/1, 1160/3
	1154, 1155, 1166/3, /4, 1161, 1166/3, /4, 1167/1, 1173/4 1177-1182 hrsz
14. Lelőhely - A Bagódombi kempingtől délre	022 hrsz
15. Lelőhely - Csillagpuszta környéke	057/1

Helyi védett épületek :

- Ady E. u. 11	hrsz: 132
- Ady E. u. 16	hrsz: 176
- Ady E. u. 46	hrsz: 149
- Kodály Zoltán u. 1	hrsz: 109
- Vasútállomás épülete	hrsz: 1238
- Bagolyvár u. 1	hrsz: 1382

- Bagolyvár u. 5	hrsz: 1267
- Bagolyvár úti kápolna	hrsz: 1256/2
- Bagolyvár u. 16	hrsz: 1382
- Bagolyvár u. gyógyszertár	hrsz: 1260
- Bagolyvár u. 25	hrsz: 1387
- Petőfi u. 3	hrsz: 1292
- Bajcsy Zs. u. 44	hrsz: 1897
- Fő u. 1	hrsz: 1103
- Fő u. 2	hrsz: 1099/2
- Fő u. 19	hrsz: 1122
- Kinizsi Pál u.	hrsz: 1152
- Bagolyvár, sáncmaradvány	hrsz: 1253

1332 **Helyi védelemre kijelölt a római kori műtárgy – tábla,** Árnyas fasor u. hrsz:

Helyi védelemre kijelölt településkép, környezet:

- Fő utca mindkét oldala

Védett természeti érték : Kunhalom, hrsz 1671

Helyi természeti védelemben részesül :

- a Fő utca kétoldali idős platán fasor
- Szabadság utca egyoldali hárs fasor
- Bagolyvár utca kétoldali vadgesztenye fasor
- Árnyas fasor utca kétoldali vadgesztenye fasor.

Helyi értékek népszerűsítendő látványosságok, fontos középületek

- 1./ **Árpád kori rk. Templom** /Fő utca/ Felirata elkészült, de közvetlen szomszédságában lévő helyileg „Tóth” Iskolaként ismert épület. Szemben lévő Evangelista gyülekezőhely.
- 2./ **Bagolyvári rk. Kápolna** (Bagolyvár utca/
- 3./ **Bagolyvár** (Egykori „bolondvár”) Bagolyvár utca.
Romantikus villa, amely a törökkori palánkvár területén épült
- 4./ **Református fatemplom** (Bagolyvár utca vége) Leégett ! csak alapjainak romjai találhatók, de egykori fényképe fellelhető !
- 5./ Jelenleg „Szinbád szálloda” falán található tábla, amely helyi védelemre kijelölt római kori műtárgy Árnas fasor u.2. /hrszt: 1332/
- 6./ **Temető** Bajcsy Zs. utca eleje / Kunhalom, hrszt: 1671/
- sapkadomb, v. sipkadomb, /védett természeti érték/
- hírességeink sírjai parcellaterven jelölhetők (akár a dízsírhelyek a 4/2018 (V.7) rendelet 3. melléklete szerint (65 elhunyt nevével) kiemelhetők.
- 7./ **Hunyady kastély** (műemlék) XVIII. sz. (Gárdonyi utca 2.) és a birtokhoz tartozó népi barokk udvarház építményeinek, helyei:
5/a **Magtár** (műemlék) uradalmi építmény XVIII. sz. –ból (Gárdonyi utca)
- 8./ **Sóhajók hídja** (Szabadság utca - Bagolyvár utca kereszteződés)
- 9./ **Gyógyszertár** (Szabadság u. vége) és annak berendezési tárgyai 1927-28-ban épült, eredeti bútorzattal berendezett.
- 10./ **Baptista imaház**, (Egykori Hunyady birtokhoz tartozó kovácsműhely helyén létesült)
- 11./ **Postamúzeum**, Bajcsy Zs. utca 1767-ban létesült egykori lóváltó-állomás.
- 12./ **Latinovits Zoltán és Reich Károly emlékmúzeum**
(Egykori Hunyady birtokhoz tartozó épület, mely később „virsik” iskolaként 1-4 osztályos tanulók tantermeként, ill. bérlakásként üzemelt.)
- 13./ **Vasútállomás**. Déli Vasúttársaság 1861-ben állította üzembe.
Aluljárója felhasználható különleges művészeti alkotások dekorációjára.
- 14./ Községi **malomépület** 1906-tól a falu szolgálatában
- 15./ „Mindszent” **Pálos kolostor**, régészeti kutatások helyszíne
- 16./ Hajó- és jachtkikötő
- 17./1963-ban épült Latinovits Zoltán Művelődési ház
- 18./ Baptista imaház
- 19./ Községháza
- 20./ Óvoda-bölcsöde
- 21./ Kertmozi